

Резюмета

на публикациите на доц. д-р Гинка Механджийска, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по ПН 3.4. Социални дейности (Методи на социалната работа, Геронтологична социална работа), обявен в ДВ, брой 105, 11 декември, 2020г.

МОНОГРАФИЯ – ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД

1. Механджийска, Г. (2019) **Социална работа с индивидуални клиенти**. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 311 стр., ISBN - 978-954-07-4724-8, COBISS.BG-ID – 1292080356

Резюме:

Социалната работа с индивидуални клиенти е направление в практиката, в което се съсредоточават възможности, способности, идеи и методически ресурс, застъпващи индивидуализирането на пътищата за помагане. Според тезата, която се защитава в изследването, системата и методиката на помагането имат възможност да доведат работния процес до по-устойчиви и съответни на потребностите резултати, когато принципите на индивидуалния подход и ценностите на персонализираната социална работа намерят своя методически прочит и приложение. Идеята на тази книга е да допринесе към научния ресурс именно в това отношение – да систематизира и представи основните теоретико-методически измерения на практикуването на базисните методи на социалната работа с индивидуални клиенти, като ги обвърже в концепция и методология на индивидуализацията в помагачия процес.

Монографичното изследване се придържа към интегративната парадигма в теорията и методиката на социалната работа. Подходът при интерпретирането на анализирания и развита в изложението проблематика е представителен основно за биопсихосоциалната ориентация, case management-практиката, моделите и методиките в дейността на общопрактикуващите социални работници.

В съдържанието и структурата на изложението се отчита и реалността на много честото естествено обвързване и практическо интегриране на различните пътища за оказване на помощ от социалните работници. Фокусът тук все пак е върху работата с индивида и анализът се придържа към тази линия, като не игнорира и ролята и присъствието на близкото обкръжение, семейната среда, условията на живот във взаимовръзките им с индивидуалните потребности и проблеми. Индивидуалният начин на помагане и неговата по-конкретна методика са ясно диференцирани, обособени са като специфични в концептуално и методическо отношение.

Монографията съдържа общо 15 глави, разпределени в три части, в които анализът и изложението минават последователно през три основни измерения на социалната работа с индивидуални клиенти: концептуално; методическо; приложно.

Първата част от книгата е посветена на концептуалното конструиране на социалната работа с индивидуални клиенти. Систематизирани са теориите, подходите, моделите на социалната работа, които формират концептуалния ресурс на индивидуално ориентираното помагане. Наред с това анализът се съсредоточава върху специфични интерпретации на индивидуализирането на помагачата дейност. Обосновават се и се конкретизират две главни идеи – за принципите и ценностите, от които се формира персонализираната социална работа, и за многообразието на измеренията и равнищата, на които се реализира индивидуализирането на помагачата дейност с

отделен клиент. Във връзка с това е структуриран модел на социалната работа с индивидуални клиенти, в чийто център са нейните главни компоненти и нива на индивидуализиране по всеки от тях. Моделът показва преходите и съгласуването на: научни теории, подходи и модели на социалната работа; равнища, на които протича индивидуализирането; динамика и връзки между компонентите, формиращи модела. Анализът поддържа позицията, че наред с приложното операционализиране на един или друг индивидуално-ориентиран методически модел, съвременна ориентация в социалната работа с индивидуални клиенти е ценностното развиване на индивидуалния подход.

Втората част е най-акцентирана в съдържанието на монографията. Тя представя развит анализ върху методите на социалната работа с индивидуални клиенти. Посочени са два основни метода, представителни за практиката на индивидуалното помагане: социалната работа по индивидуален случай и индивидуалното консултиране. Специален дял в изследователския интерес, анализа и изложението е отреден на работата по случай – методът, който по характерен начин концентрира в помагащата роля на социалния работник: възможностите на човешката интеракция и силата на социалната подкрепа. Това е методът, който формира функционално-методическа интегралност и професионален ресурс за подпомагане и постигане на трайна промяна в личностното и социалното функциониране на индивида. Във втората част на книгата се проследяват детайлно възникването на социалната работа по случай, същността на метода, работните компоненти, процесуалността, методиката на дейността в отделните фази (събиране на информация, оценяване, планиране, интервенция, мониторинг, преглед и приключване на случая), като всички те се анализират в перспективата на комплексния подход и интегративните тенденции в социалната работа, а наред с това – и в контекста на индивидуализирането на помагащата дейност. Отделна глава представя консултирането като метод в практиката на социалните работници с индивидуални клиенти. Там специално внимание е отделено на видовете консултиране, прилагани в социалната работа, както и на насоките за индивидуализиране на консултативната помощ. По всяка от включените в тази методическа част теми се коментира и акцентира и индивидуализацията на работата с индивидуалния клиент.

В **третата част** монографичното изследване влиза в емпиричната си фаза. То преминава към приложното измерение на анализирания проблематика и показва каква е практиката на прилагането на индивидуалния подход в социалната работа. В две последователни глави е представено емпиричното изследване: първо – неговите основания, цели, допускания и използвана методика; в последната петнадесета глава – резултатите, техният анализ и обобщение.

На фокус е практиката на социалната работа с индивидуални клиенти и по-точно:

- нормативната среда, в която протича подпомагането на индивидуалния клиент – направени са изводи от преглед на текстове от нормативни документи, които уреждат индивидуализирането на процесите и методиките в социалната работа.

- практиката на индивидуализирането на социалната работа от гледната точка на социалните работници – специалистите на терен, които именно реализират методиката в прякото си работно взаимодействие с индивидуалния клиент – емпиричното изследване проверява в каква степен теоретично и методически предписваните признаци на индивидуален подход към клиента и персонализиране на работата се практикуват реално в собствената професионална дейност на участниците в изследването според тяхната преценка; какви са бариерите, какви са корелационните зависимости между индивидуалния подход и други променливи от полето на методиката и практиката на професионалната социална работа.

Изработена е операционализация на променливите, признаците за идентификация и измерване на индивидуализацията са въведени в скали и други инструменти в общ

въпросник. В изследването участват 256 социални работници, като са обхванати основните сектори на социалните услуги, закрилата на децата и социалното подпомагане.

Статистическият анализ на връзките и зависимостите извежда два модела на отклоняване към крайностите в проявленията на индивидуализацията – това са модел на слабата индивидуализация и модел на личното сближаване с клиента. Изследването доказва, че начинът, по който социалните работници възприемат ограниченията в потенциала на клиента за развитие и промяна, влияе върху виждането им за ефективността от индивидуалната подкрепа и върху тенденциите на деперсонализация. И двата полярни модела, получени чрез корелационния анализ, се установяват обаче при малък дял от участниците в извадката. Изследването стига до заключения за влиянието на ограничения и бариери пред индивидуализираната подкрепа за клиентите, но констатира, че по-голямата част от специалистите в българската практика показват наличие на признаците на индивидуалния подход в умерена към висока степен.

Abstract:

Mehandzhyska, G. SOCIAL WORK WITH INDIVIDUAL CLIENTS. Social work with individual clients is a practice field, consolidating opportunities, methods, ideas and methodical resource, advocating for individualization of the paths to providing help. According to the thesis, defended in the research, the system and methodology of helping have the opportunity to lead working process to more sustainable and accurate to particular needs results, when the principles of individual approach and the values of personalized social work find their methodical transcription and application. This book's idea is to contribute to the scientific resource in this very aspect – to systematize and present the foundational theoretical –methodical dimensions of practicing the basic methods of social work with individual clients, by connecting them in a concept and methodology of individualization within the process of helping.

This Monographic research stays within the boundaries of the integrative paradigm in the theory and methodology of social work. The approach in interpreting the analyzed and developed in the exposition problematics is representative mainly of the biopsychosocial orientation, case-management practice, models and methodology within the activities of the generally practicing social workers.

In the contents and structure of the exposition attention is also paid to the reality of the very often natural connection and practical integration of the different paths to providing help by the social workers. Focus here is again working with the individual and the analysis stays within this line, without ignoring also the role of the close circle, family environment, living conditions in their relations with individual needs and problems. Individual manner of help and its more concrete methodic are clearly differentiated, separated as specific within conceptual and methodical aspect.

This Monography contains a total of 15 chapters, divided into three parts, within which the analysis and exposition pass gradually through three main dimensions of social work with individual clients: conceptual; methodical; applied.

The first part of the book is dedicated to the conceptual constructing of social work with individual clients. The theories, approaches and models of social work, which form the conceptual resource of individually-oriented help are systematized. Together with this the analysis focuses on the specific interpretations of individualization of the helping activity. Backed-up and projected are two main ideas – for the principles and values, from which stems the personalized social work, and for the diversity of dimensions and levels, on which individualization of helping activities with a certain client becomes real. In this respect there is a structured model of social work with individual clients, in whose center are its main components and individualization levels thereof. The model illustrates the transitions and coordination between: scientific theories, approaches and social work models; levels, on

which the individualization takes place; dynamics and relations between the components, forming the respective model. The analysis supports the position that together with application operationalization of one or another individually oriented methodical model, modern orientation in social work with individual clients is the values development of the individual approach.

The second part is the most accented on within the contents of the Monography. It presents a developed analysis of the methods of social work with individual clients. Two main methods are shown, which are illustrative of the practice of individual helping: social work on an individual case and individual consulting. Special place within the researcher's interests, analysis and exposition, is conferred to the case-work – the method, which in a distinctive manner concentrates in the helping role of the social worker abilities of human interaction and power of social support. This is the method which forms functional-methodical integrality, and professional resource for help and achievement of continuous change in the personality and social functioning of the individual. In the second part of the book in details are followed the occurrence of social case-work, the essence of the method, operative components, procedurality, methodology of the activity in different phases (information gathering, evaluation/assessment, planning, intervention, monitoring, review and closing of the case), and all of them are analysed from the perspective of the complex approach and integrative tendencies in social work, and in addition – also within the context of individualization of the helping activity. A separate chapter presents consulting as a method within the practice of social workers with individual clients. There special attention is paid to the types of consulting, applied in social work, as well as the guidelines for individualization of consultative help. On each of the included in this methodical part topics it is commented and accented upon the individualisation of the work with a particular client.

In its **third part** the monographic research enters in its empirical phase. It is transferred to the application dimension of the analysed problematics and illustrates what is the practice on applying the individual approach in social work. The empirical research is presented in two consecutive chapters: first – its grounds, purposes, assumptions and methodology used; in the final fifteenth chapter – the results, their analysis, and summary.

Focus is placed on practical social work with individual clients and, more precisely:

- The normative framework, within which helping of an individual client is carried out – conclusions are drawn based on texts from normative documents, setting up the individualization of processes and methodologies in social work;

- Practice of individualization of social work from the viewpoint of social workers – field worker specialists, who put the methodology into practice via direct work relations with the individual client – the empirical research checks to which degree do the theoretically and methodically prescribed symptoms of individual approach towards the client and personalization of work are practiced truly in the personal professional activity of the participants in the research in accordance to their evaluation; what are the barriers, correlational dependencies between the individual approach and other variables from the field of methodology and practice of professional social work.

Developed is operationalization of variables, symptoms for identification and measuring of individualization are integrated into scales and other instruments in a common questionnaire. In the research there participate 256 social workers, who encompass main sectors of social services, child protection and social support.

Statistical analysis of relations and dependencies brings about two models of deviation towards extremes in expressing individualization – these are the model of weak individualization and the model of personal convergence with the client. The research proves that the manner in which social workers accept limitations in the client's potential for development and change, has an impact on their views in respect to the efficiency of individual support and on the tendencies for depersonalization. Both polar models, obtained via correlation analysis, are established, however, in a small part of participants in the pool.

The research reaches conclusions in respect to the impact of limitations and barriers before individualized support for clients, but also finds out that a larger part of specialists in Bulgarian practice show existence of symptoms of the individual approach from moderate to high degree.

МОНОГРАФИЯ

2. Механджийска, Г. (2021) **За същността и класификациите на методите на социалната работа.** С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. 152 стр., ISBN - 978-954-07-5120-7

Резюме:

Проучвайки темата за същността и класификационните модели на методите на социалната работа, в тази книга авторът насочва вниманието и към въпросите за мястото, професионалната идентификация, научната, методическата и практическата обособеност на социалната работа сред останалите помагачи професии. Методите на помагането и практикуването на социална дейност имат свойството да формират и поддържат професионалната автономност, представителност и идентитет на социалната работа. Те изразяват в същото време нейния статут и облик в системата и динамиката на функционалните ѝ връзки с онези области на човешко функциониране и социално конструиране, в които именно идеята за **промяна чрез подкрепа** намира свое научно и дейностно проявление в методите на социалната работа.

Обект на монографичното изследване са методите на социалната работа като пътища за подкрепа и промяна, преминаващи през динамична контекстуалност. Допуска се, че един опит за систематичен анализ именно на класификационните модели на методите на социалната работа ще допринесе за изясняването и уточняването на: тяхната комплексност и процесуалност; епистемологичната им хетерогенност; сложната контекстуалност на интерметодическите им връзки; интраметодическата им модалност. В книгата се разглеждат: дефинирането на същността и професионално специфичните особености на методите на социалната работа, прилагане на методическия понятиен апарат на социалната работа в теоретико-методически дискурс и от позициите на нейната професионална обособеност и идентичност в кръга на помагачите професии, класификационни подходи, критерии и модели на класификации на методите.

Като основни **изследователски методи** се използват **систематичен преглед** и **метаанализ** на класификационните модели. Систематичният преглед изяснява същността и специфичните особености на методите на социалната работа, както и класификационните подходи и класификационните схеми, прилагани по отношение на тях. Един основен резултат от изследването е свързан с класификационния **метаанализ, представен** в последната част – той очертава връзките в системата от методи в социалната работа; посочва отличителните черти и механизми в начина на действие на методите на социалната работа, които изпълняват ролята на класификационни, разделителни или обединителни критерии в класификационните анализи и схеми; селектира качествените характеристики, компонентите и факторите, които имат определящо въздействие при построяване на класификации на методите в професионалната социална работа.

Съдържанието на монографията е разпределено в четири глави. В **първата глава** се анализира същността на методите на социалната работа от гледна точка на целевите, функционалните и приложните им измерения, както и в контекста на понятийния апарат в методологията на социалната работа. Особеностите на методите, представени в тази глава, пресъздават и поддържат възглед за облика им като най-проактивен елемент от теоретико-приложната система и инструментариум на професията. **Втора глава** разгръща модел на концептуална система, която обхваща инструменти за рационализация и тълкува същността на методите в ориентация към възможностите за въвеждането и организирането им в класификационни модели и схеми. В тази глава се

разглежда и въпросът за концептуализирането на самите класификации, на пътищата за създаване на класификации в методиката на социалната работа. Въвежда се рамка от отделни компоненти и признаци на класификациите, която следва да бъде проследена при последващия преглед на отделните класификационни модели, както и да бъде обобщена в заключителния метаанализ. **Третата глава** представя подбрани и представителни в теорията, методиката и научната литература класификации на методите. Систематичността в представянето им се изразява в открояването на използвания класификационен подход, изясняване на класификационните критерии, идентифициране на връзките, очертаване на класификационната схема. **Четвъртата глава** затваря прегледа и анализа на същността и класификациите на методите с метаанализ по ключови компоненти и обобщени изводи. Седем класификационни модела са оценени по отношение на: прилагане на класификационни критерии; съвместимост на критериите за класиране и на методите; обхват на класификационното поле; принципи на свързване на елементите – контекст, йерархичност, с изключване или неизключване на класиран елемент; епистемологична хетерогенност; схема на разпределение, произтичаща от критериите и принципите на свързване; системност, интегративност, непротиворечивост; приложимост и предназначение; опит и доказателства.

Като резултат от метаанализа са определени факторите, които действат при конструиране на класификации. Обсъжда се рамката за построяване на метакласификационен модел на методите на социалната работа. В тази глава са разгледани и няколко възможни приложения на класификациите на методите на социалната работа, като по-детайлно е разгледано приложението им в изготвянето на учебни планове и програми при отделни модели за методическа подготовка в образованието по социална работа.

Прегледът и анализът подчертават и потвърждават тежестта и ролята в теорията и практиката на професията на някои методологии с приложно значение. Това са: методологията на процеса, която показва последователността, етапността, закономерността и логиката в хода на промяната; релационната и интеракционната методология или тази на връзките и взаимодействията, която обяснява и поддържа като иманентен и общовалиден механизъм на действие в методите на социалната работа механизма на помагането през връзките, свързването, отношенията – както междуличностни, така и фамилни, групови, общностни и обществени; методологията на комплексността – на човешките проблеми и потребности, а съответно и на търсенето на еkleктични пътища за подкрепа и промяна.

Анализът на класификациите стига и до две заключителни позиции. Първата посочва, че динамиката и хетерогенността, които по принцип биха внесли неустойчивост и несигурност във всяка една класификационна схема от други предметни и професионални области, в социалната работа се интерпретират като естествено присъщи на процесите, средата и взаимодействията, което ги обособява и като типични характеристики на класификациите на методите, съответни на професията. Втората е свързана с идентичността на професията и поддържа мнението, че всяка класификация на методите на социалната работа, базирана върху ясна професионална и научно обоснована рамка и развита от позициите на теориите и практиката на социалната работа, би могла да противодейства на тенденциите на професионална „дифузия“ и да поддържа специфичния статут и функциите на социалния работник в сферата на помагащите професии.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. ON THE CORE AND CLASSIFICATIONS OF THE SOCIAL WORK METHODS. Researching the topic of core and classification models of the methods of social work, in this book the author turns attention also to the questions of place, professional identification, scientific, methodic and practical detachment of social work among other helping

professions. The methods of helping and practicing social activities have the property to form and maintain professional autonomy, presentability and identity of social work. At the same time they express its status and features in the system and dynamics of its functional relations with these fields of human functionality and social construction, where exactly the idea of **change through support** finds its scientific and actionable expression in social work methods.

Subject of the monographic research are the methods of social work as paths to support and change, passing through dynamic contextuality. It is assumed that an attempt at systematic analysis exactly of classification models of social work methods would contribute to clarification of their complexity and procedurality; their epistemological heterogeneity, complex contextuality of their intermethodological relations; their intermethodic modality.

In the book there are reviewed: definition of the core and the professionally specific characteristics of the methods of social work, application of methodological conceptual apparatus of the social work in theoretical-methodic discourse and from the positions of its professional detachment and identity in the circle of helping professions, classification approaches, criteria and models for classifications of the methods.

As essential **research methods** are used **systematic review** and **meta-analysis** of the classification models. The systematic review clarifies the core and specific characteristics of the social work methods, as well as the classification approaches and classification schemes, applied in respect thereto. One fundamental result of the research is related to the classification **meta-analysis, presented** in the last part – it draws the connections within the system of methods within social work; shows the distinctive characteristics and mechanisms in the manner of action of the social work methods, which play the role of classification, demarcation or unifying criteria in the classification analyses and schemes; selects the qualitative characteristics, components and factors, which have a definitive impact in building classifications of methods in professional social work.

The contents of the Monography is divided into four chapters. **In the first chapter** it is analysed the core of social work methods from the perspective of their target, functional and application dimensions, as well as within the context of the conceptual apparatus in social work methodology. The methods characteristics, presented in this chapter, reconstruct and maintain perception of their appearance as the most proactive element of the theoretical-applied system and instruments of the craft. **The second chapter** develops a model of conceptual system, which encompasses rationalization instruments and interprets the core of the methods in orientation towards the opportunities for their implementation and organization in classification models and schemes. In this chapter it is also reviewed the question of conceptualizing of the classifications themselves, of the paths to creating classifications in the social work methodic. Introduced is a framework from separate components and symptoms of the classifications, which has to be followed in the forthcoming review of the separate classification models, as well as to be summarized in the conclusive meta-analysis. **The third chapter** presents selected and representative in the theory, methodic, and scientific literature classifications of the methods. Systematicity in their presentation is expressed in the highlight of the used classification method, clarification of the classification criteria, identification of the relations, framing of the classification scheme. **The fourth chapter** closes the review and the analysis of the core and the classification of methods with meta-analysis in respect to key components and summarized conclusions. There are seven classification models evaluated in respect to: application of classification criteria; compatibility of the criteria for classification and of the methods; scope of the classification field; principles of connection between the elements – context, hierarchy, with inclusion or exclusion of a classified element; epistemological heterogeneity; distribution scheme, stemming from the criteria and principles for connecting; orderliness, integrativity, non-contradiction; applicability and use; experience and proof.

As a result of the meta-analysis are defined the factors, which operate in constructing classifications. Discussed is the framework for construction of meta-classification model of social work methods. In this chapter there are reviewed also several possible applications of the classifications of social work methods, and in more detail it is reviewed their application in creating academic plans and programmes in case of separate models for methodological preparation in education in social work.

The review and analysis point out and confirm the role and weight in theory and practice of the profession of several methodologies with practical significance. These are: process methodology, which shows the consequence, regularity and logic in the course of change; relational and interactional methodology or that of connections and interactions, which explains and supports as imminent and generally applicable mechanism of action in the social work methods the mechanism of help via relations, connections, relationships – as well as interpersonal, also group, family, communal and public; the methodology of complexity – of human problems and needs, and respectively of the search of eclectic paths towards support and change.

The classifications analysis reaches also two conclusive positions. The first shows that dynamics and heterogeneity, which in principle would bring about instability and uncertainty in each classification scheme of other subject and professional fields, in social work sphere are interpreted as naturally inherent to the processes, environment and interactions, which defines them also as typical characteristics of the methods classifications, respectively of the profession. The second is related to the identity of the occupation and supports the opinion that each social work methods classification, based on clear professional and scientifically proven framework, and developed from the position of theories and practice of social work, may counter the tendencies of professional “diffusion” and to support the specific status and functions of the social worker in the field of helping professions.

ГЛАВИ ОТ КНИГИ

3. Механджийска, Г. (2016) **Социалният работник и клиентът – помагащите отношения**. В: Г. Механджийска, Т. Манасиева, ред., Социалният работник, клиентът, средата – във фокуса на методиките на социалните услуги. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 11–32. ISBN - 978-954-07-4227-4, COBISS.BG-ID – 1278793444

Резюме:

Помагащите отношения се анализират в перспективата на психосоциалния подход, практиката на личностно-ориентираната социална работа и интервенциите, базирани на силните страни на клиента. Отношенията социален работник – клиент се изясняват понятиено и функционално в аспектите на работната връзка и терапевтичните отношения в помагащия процес. Поставя се въпросът: Какво трябва да бъде отношението към клиента, за да му ПОМАГА? Разглеждат се няколко модела, въз основа на които е конструиран обобщен модел на продуктивните и стимулиращи развитието помагащи отношения в социалната работа. Като такива се определят отношенията, които се прилагат в професионалните интервенции на социалните работници и които подпомагат клиента за постигане на самостоятелност, увереност, независимост, чувство за собствена стойност и значимост. Разгледана е също и темата за границите във връзките и взаимоотношенията с клиентите. Дадени са и методически насоки за построяването на пълноценни работни отношения социален работник – клиент.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. SOCIAL WORKER AND THE CLIENT – THE HELPING RELATIONS. In: The Social worker, the client, the environment – in the focus of social services’ methodologies.

Helping aspects are analysed in the perspective of psychosocial approach, practice of the individual-centric social work and interventions, based on the powerful sides of the client. The relations social worker – client are clarified in terminology and functionally in the aspects of professional relationship and therapeutic relations within the helping process. The following question is posed: What should the relation with the client be, so it can HELP? Several models are being reviewed, based on which an overall model is construed of their productive and development-stimulating relations in the field of social work. As such are determined relations, which are applied in professional interventions of social workers and which help the client to reach independence, confidence, self-appreciation and belief in their own significance. The topic of boundaries in relations and relationships with clients is also reviewed. Also there are given methodological guidelines for construction of complete working relations between a social worker and a client.

4. Механджийска, Г. (2016) **Клиентът и средата – клиентът в помагачата среда на заведението за социални услуги**. В: Г. Механджийска, Т. Манасиева, ред., Социалният работник, клиентът, средата – във фокуса на методиките на социалните услуги. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, с. 124–148. ISBN - 978-954-07-4227-4, COBISS.BG-ID - 1278793444

Резюме:

В тази глава от монографията се обсъждат проблемите на построяването и поддържането на помагача среда в структурите за предоставяне на социални услуги. Средата се разглежда като материална, работна, организационна и преди всичко терапевтична и социална. В изложението се предлагат методически насоки и норми за конструиране и поддържане на специфичен тип помагача среда в социалните услуги. Очертават се този неин облик и качества, които предпоставят функционирането ѝ за насърчаване и поддържане на активността, адаптирането, съвместните дейности, взаимната подкрепа, но и уникалността, индивидуалността и автономността на потребителя. Включени са насоки, форми и методи за изграждане на атмосфера на близост и подкрепа и благоприятни условия за приобщаване и стимулиране на развитието, себеизразяването, активността и благополучието на потребителите. Предложени са модели и инструментариум за оценяване на качеството на социалния климат и подкрепящата среда в заведенията за социални услуги. Освен за измерване, те могат да послужат и като своеобразен стандарт за това, каква трябва да бъде средата, за да улесни адаптацията на потребителя и да подкрепи максимално постигането на целите на индивидуалната работа по всеки отделен случай.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. THE CLIENT AND THE ENVIRONMENT – THE CLIENT IN HELPING ENVIRONMENT OF THE SOCIAL SERVICES ESTABLISHMENT. This chapter of the Monography discusses the issues of constructing and support of helping environment in the structures for social services provision. The environment is reviewed as material, working, organizational and above all – therapeutic and social. In the exposition there are proposed methodological guidelines and norms for construction and support of a specific type of helping environment in the social services field. Shown are those features and qualities, which provide the ground for its functionality in encouraging and support of activity, adaptation, joint activities, mutual support, but also uniqueness, individuality and autonomy of the user. Included are guidelines, forms, methods for constructing an environment of proximity and support and nurturing conditions for inclusion and stimulation of development, self-expression, activity and wellbeing of the users. Proposed are models and instruments for assessing the quality of the social climate and supporting environment in the establishments providing social services. In addition to measuring, they may also serve as a standard for what the environment should be, in order to facilitate the users' adaptation and support to the maximum extent achieving the goals of individual work on each separate case.

5. Mehandzhyska, G. (2015)

Elder abuse and neglect – trends and practices in Bulgarian social work. In: Violence against the elderly. Challenges – Research – Action. Ed. by K. Jagielska, J. M., Łukasik, N. G. Piłkuła, (eds.), Toronto: European Association of Schools of Social Work; Nova Printing Inc., pp. 215–226. ISBN - 978-0-9950471-0-5, COBISS.SI-ID – 4533093 [COBISS.SI – IZUM / National library information system of Slovenia, Institute of Information Science]

Резюме:

Тази част от книгата представя основните тенденции в българската практика на социалните институции и други близки сфери във връзка със закрилата на възрастни хора – жертви на насилие и злоупотреба. Разглеждат се правни, организационни и методически аспекти на дейността в България. Цитиран е пример за добра практика в обучението на специалисти, подпомагащи възрастни хора. Набелязват се тенденциите и посоките за подобряване на методиката за действие по превенция и помощ при насилие и злоупотреба.

Abstract:

This chapter presents main trends of the practice of social care and support organizations and other related fields regarding the protection of elderly people – victims of abuse and neglect. The paper overviews legal, organizational and methodological aspects of the protections of elderly people in Bulgaria. It outlines and describes an example of good practice in training professionals for helping elderly people. The paper identifies trends and directions for improving the methodology for prevention and assistance for elder violence and abuse.

УЧЕБНИ И МЕТОДИЧЕСКИ ПОСОБИЯ

6. Механджийска, Г. (2020)

Методика на домашните посещения в социалната работа. Учебно и практическо пособие. София: УИ „Св. Климент Охридски“. 118 стр. ISBN - 978-954-07-4901-3, COBISS.BG-ID – 40705032

Резюме:

„Методика на домашните посещения в социалната работа“ е учебно и практическо пособие, насочено към нуждите на студенти и специалисти в сферата на помагащите професии. Насочено е към социалните работници, които във връзка с практиката си посещават жилищата, събират информация, изготвят оценки, предоставят грижи и подкрепа, извършват интервенции и мониторинг в домашната среда на своите клиенти. Препоръчва се и на студенти по социална работа, които провеждат теренна практика в сфери, в които домашните посещения и интервенциите в домашна среда са част от методиката на дейността.

Съдържанието е развито върху специализирана приложна концепция за работата в домашна среда. Предложени са процедури и техники за продуктивно провеждане на различни по вид и предназначение домашни посещения. Определени са спецификите в типологията на: първоначалното, последващото, съвместното, необявеното, превантивното, спешното, договореното и недоговореното посещение, както и посещението в отсъствие на клиента.

Специално внимание е отделено на съветите за безопасност и сигурност по време на работа, които служат на правото на социалните работници да се чувстват защитени при провеждане на домашни посещения, като бъдат информирани и подготвени как в ситуация на риск да се грижат за себе си.

Пособието включва също практически казуси, както и модели за документиране на домашните посещения.

Abstract:

Mehandzhyska, G. METHODOLOGY OF HOME VISITS IN SOCIAL WORK. HANDBOOK IN EDUCATION AND PRACTICE. The handbook is targeted at students and specialists within the field of helping professions. It is targeted at social workers, whom in relation to their practice attend homes, collect information, make assessments, provide care and support, carry out interventions and monitoring in the home environment of their clients. It is recommended also to students in social work, who carry out field practice on topics, where home visits and interventions in home environment are part of the activity's methodology.

Contents is developed on specialized application concept for work in home environment. Proposed are procedures and techniques for productive conduct of different in type and purpose home visits. Defined are specifics in the typology of the initial, continuing, joint, non-disclosed, preventive, urgent, arranged and non-arranged visit, as well as visit in the absence of the client.

Special attention is paid to advice for safety and security during work, which serve the rights of social workers to feel protected during having home visits, by being informed and prepared of how to take care of themselves in high-risk situations.

The handbook also includes practical cases, as well as models for documenting home visits.

7. Механджийска, Г. (2018)

Психосоциална трудова и рекреационна терапия в клиничната социална работа. София: УИ „Св. Климент Охридски“. 112 стр., ISBN - 978-954-07-4508-4, COBISS.BG-ID – 1287004644

Резюме:

Предмет на тази книга са възможностите на трудовата и рекреационната терапия за подпомагане на психосоциалното функциониране на потребители на социални услуги с клиничен профил. Книгата може да се използва за научно-образователни и приложни цели, да служи за подготовка на специалисти, както и като методическо ръководство в професионалната практиката. Предназначена е за студенти по социални дейности, социални работници, трудотерапевти, практикуващи в социални услуги за деца и възрастни. В нея са представени същността, особеностите, целите на психосоциално-ориентираната трудова и рекреационна терапия. Акцентът в съдържанието пада върху тяхното приложение в клиничната социална работа. За тази цел са дадени методически насоки, модели, инструменти, техники и образци на формуляри за изработване на трудотерапевтични оценки, трудотерапевтични планове и програми за трудова терапия. В изложението се поддържа тезата, че квалифицираният трудотерапевт има ключова роля в прякото провеждане на трудотерапевтични интервенции и дейности за терапевтична рекреация в заведенията за предоставяне на социални услуги. Но наред с това психосоциалната трудова терапия е представена и от гледна точка на: комплексните методологии на дейностите за психосоциална рехабилитация, прилагането на мултидисциплинарността и екипното единодействие, в което е изяснена и конкретизирана и ролята на социалния работник.

Abstract:

Mehandzhyska, G. PSYCHOSOCIAL OCCUPATIONAL AND RECREATIONAL THERAPY IN CLINICAL SOCIAL WORK. Subject of this book are the options of occupational and recreational therapy for supporting the psychosocial functioning of social services users with clinical profile. The book may be used for scientific-educational and application purposes, to serve as preparation of specialists, and also as methodic guide in professional practice. It is targeted at students in social activities, social workers, occupational therapists, practicing social services for children and grown-ups. Therein are presented the core, specifics, purposes of psychosocially oriented occupational and recreational therapy. The accent of the contents falls on their application in clinical social work. For this purpose are given methodic guidelines, models, instruments, techniques and form samples for creation of occupational-therapeutic assessments, occupational therapeutic plans and programs for occupational therapy.

The exposition supports the thesis that the qualified occupational therapist plays a key role in the direct carrying out of occupational-therapeutic interventions and activities for therapeutic recreation in the establishments providing social services. Together with this psychosocial occupational therapy is also presented from the point of view of the complex methodologies of activities for psychosocial rehabilitation, application of multi-discipline approach and teamwork, where the role of the social worker is clarified and defined.

8. Боянова, В., Витанова, Н., **Механджийска, Г.**, Симеонова, Р. и др. (2011) Живот в общността. Наръчник за професионалисти в организации за психосоциална рехабилитация. [Част 2. **Методи на социалната работа в сферата на психичното здраве**, с. 27- 56]. Човеколюбие, Пазарджик.

Резюме:

Представена е част от наръчник, подготвен в подкрепа на професионалистите, практикуващи в сферата на социалните услуги за хора с психични разстройства. Методите на социалната работа са разгледани както общометодически, така и специализирано – в ориентацията им към възстановяването и поддържането на психичното здраве и уменията за независим живот в общността. Темите, които са разработени в тази насока са: същност и системно-структурна класификация на методите на социалната работа; основни стъпки в работата по случай; методика на оценяването, планирането и интервенциите с индивиди, семейства и групи. Включени са техники за интервюиране, за наблюдение на измененията в поведението, за оценяване на психосоциалните потребности, нивото на автономия при справяне с ежедневни дейности, рисковете и получаването на социална подкрепа. Представени са и методики за индивидуално и фамилно консултиране, изготвяне на планове за индивидуална подкрепа, програми за работа с близките на потребителите, програми за групова работа.

Abstract:

Mehandzhyska, G. LIFE IN COMMUNITY. HANDBOOK FOR PROFESSIONALS IN ORGANIZATIONS FOR PSYCHOSOCIAL REHABILITATION. PART 2 METHODS FOR SOCIAL WORK IN THE FIELD OF MENTAL HEALTH. Presented is a part of handbook, prepared in support of professionals, practicing in the field of social services for people with mental illnesses. Methods of social work are reviewed both as common methodology, and specialized – in their orientation towards recreation and support of mental health and ability for leading independent life in community. Topics developed in this respect are: core and system-structural classification of social work methods; main steps in carrying out case work; methodology of evaluation, planning and intervention with individuals, families, and groups. Included are techniques for interviewing, for observing changes in behaviour, for assessing psychosocial needs, the level of autonomy in coping with everyday actions, risks and receiving social support. Presented are also methodologies for individual and family consulting, developing plans for individual support, programs for working with people from the user's inner circle, group work programs.

СТУДИИ, ПУБЛИКУВАНИ В ИЗДАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ

9. Механджийска, Г. (2015)

Индивидуалните планове в социалната работа – методически въпроси. В: *Годишник на Софийски университет "Св. Климент Охридски", Книга Социални дейности*, том 108, с. 91-119. ISSN - 2367-4652, COBISS.BG-ID – 1291430884.

Резюме:

В студията се разглеждат особеностите и значението на индивидуалните планове в социалната работа по случай. Диференцирани са отделни видове планове, както и

подходи при планиране, основно в контекста на методиките на социалните услуги. Дискутират се въпросите за концептуализацията на планирането, комплексният план и мултидисциплинарните връзки при индивидуалното планиране.

Abstract:

Mehandjiiska, G. INDIVIDUAL PLANS IN SOCIAL WORK – METHODOLOGICAL QUESTIONS. The paper shows the features and the significance of the individual plans in social casework. The different types of plans and approaches to planning have been differentiated mainly within the context of the methodology of social services. The questions of planning conceptualisation, complex plan and multidisciplinary relations in the individual planning are also discussed.

10. Механджийска, Г. (2014)

Депресия и социално функциониране при лица в напреднала и старческа възраст – потребители на социални услуги. – В: *Годишник на Софийски университет "Св. Климент Охридски", Книга Социални дейности*, том 107, с. 5-33. ISSN - 2367-4652, COBISS.BG-ID - 1291430884

Резюме:

Студията представя изследване на взаимовръзките между измерените нива на депресия и група от променливи, свързани със социалното функциониране при лица в напреднала и старческа възраст – потребители на социални услуги. Включени в измерванията и анализа са: социална адаптация; социална активност; удовлетвореност от качеството на живота; честота на практикуване на любими занимания, депресия; самота; възраст; образование; здравен, когнитивен и материално-битов статус. Резултатите от корелационния анализ показваха, че депресията е значимо и обратнопропорционално свързана с голяма част от индикаторите на удовлетвореността и пълноценното социално функциониране. Факторният анализ определи три фактора, които имат стабилизиращо и неутрализиращо действие по отношение на депресията при възрастните хора. Това са: (1) биопсихосоциалната стабилност, емоционалната задоволеност и сигурност; (2) интелектуално, духовно и креативно ориентираните съзнание и активност на личността; (3) самоуправлението, обезпечеността и задоволеността от основните потребности в ежедневието. Резултатите от изследването могат да послужат в практиката при съставяне на програми за индивидуална и групова работа с възрастни потребители на социални услуги.

Abstract:

Mehandjiiska, G. DEPRESSION AND SOCIAL FUNCTIONING IN OLDER ADULTS – USERS OF SOCIAL SERVICES. The current paper presents an empirical study of the relationships between measured levels of depression and a group of variables related to social functioning of older users of social services. In the measurement and analysis are included: social adaptation; social activity; quality of life satisfaction; frequency of hobbies and recreations practicing; depression; loneliness; age; education; health; cognitive and material living status. The results of the correlation analysis indicate that the depression is significantly and inversely correlated with the large part of the indicators of satisfaction and complete social functioning. The factor analysis defines three factors that are able to stabilizing and neutralizing action on depression in the elderly. These are: (1) biopsychosocial stability, emotional satisfaction and security; (2) intellectual, spiritual and creative oriented consciousness and activity of the individual; (3) self-management, independence, provision and satisfaction of basic needs in everyday life. The results of the research can serve in practice for development of programs for individual and group work with older users of social services.

11. Механджийска, Г. (2013)

Функционална автономия в напреднала и старческа възраст – оценяване и планиране на подкрепа и грижи. – В: *Годишник на Софийски университет “Св.Климент Охридски”, Книга Социални дейности*, том 106, с. 31-66. ISSN - 2367-4652, COBISS.BG-ID - 1291430884

Резюме:

В студията въпросът за функционалната автономия в напреднала и старческа възраст се анализира от гледна точка на съвременните и значими проблеми, характерни за практиката на социалните работници. Акцентът е поставен върху подходите и инструментите за изготвяне на оценка на функционалния статус на възрастните клиенти. Основният въпрос е как методите за оценяване могат адекватно да установят и покажат баланса между потребностите от грижи, от една страна, и от друга – потенциалът за активност и водене на независим живот. По-конкретно се цели, изхождайки от моделите на оценяване, да бъдат посочени и основните методически насоки, принципите и съдържателните области на планирането в геронтологичната социална работа. Обосновано е прилагането на такива модели на планове за подкрепа и грижи, които да бъдат индивидуално адекватни на ограниченията, но и на възможностите за функционална автономия на клиентите.

Abstract:

Mehandjiiska, G. FUNCTIONAL AUTONOMY IN OLD AGE – ASSESSMENT AND PLANNING OF CARE AND SUPPORT. In the study the issue of functional autonomy in old age is analyzed in terms of recent and significant problems essential for social workers` practice. The emphasis is put on the approaches and tools for assessment of functional status of elderly clients. The main question is how assessment methods can adequately show balance between care needs on one hand and on the other – activity potential and independent living. According to assessment models the purpose is to be pointed out main methodological guidelines, principles and substantive areas of planning in gerontological social work. The implementation of models of support and caregiving plans is grounded – plans which are individually adequate to limitations as well as to the possibilities for clients` functional autonomy.

12. Механджийска, Г. (2012)

Психосоциална подкрепа в група от възрастни и стари хора. – В: *Годишник на Софийски университет “Св. Климент Охридски”, Книга Социални дейности*, том 104, с. 51-91. ISSN - 2367-4652, COBISS.BG-ID - 1291430884

Резюме:

Основната цел на изследването е да бъдат установени условията за реализиране на психосоциална подкрепа чрез работа в група от стари хора. В студията са описани помагащите възможности на различните видове групи. Емпирично се изследва зависимостта на психо-социалната подкрепа от набор от променливи в спектъра от преживяванията и взаимоотношенията в група за трудова и развлекателна терапия при възрастни хора. Характерът на подкрепата е изяснен във връзка с психо-социалните потребности на възрастните хора.

Abstract:

Mehandjiiska, G. PSYCHOSOCIAL SUPPORT IN GROUPS OF OLDER PEOPLE. The main purpose of the paper is to study the conditions for render a psycho-social support when working with groups of older people. The advantages of different types of groups are described. The dependency of psycho-social support from a group phenomenas in the spectrum of experiences and relationships in a group for occupational and entertaining therapy with adults and older people is empirically researched. The nature of the support is clarified in relation to psycho-social needs of the older people.

13. Механджийска, Г. (2021)

Предпочитания и ориентации на студентите по социална работа към методите и формите на професионалната практика. – *Стратегии на образователната и научната политика*, 1/2021, с. 71–81, ISSN: 1310-0270 / 1314-8575. (*Web of Science*)

Резюме:

Статията представя резултати от изследване на предпочитанията на студенти по социална работа (n=60) към конкретни методи и форми за практикуване на професията. Използван е концептуален модел, при който измерванията и анализът водят до установяване на две методически ориентации: микро- и макропрактическа ориентация. Според резултатите са направени изводи за профила на интересите на студентите към професионална реализация с определен тип практикуване. Представеният анализ стига до заключението, че обучението по социална работа подготвя професионалисти с профили, съответстващи на реалните потребности в практиката на социалните дейности.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. PREFERENCES AND ORIENTATIONS OF SOCIAL WORK STUDENTS TOWARDS METHODS AND FORMS OF PROFESSIONAL PRACTICE. This article presents results from research on preferences of social work students (n=60) towards particular methods and forms when practicing their profession. A conceptual model has been applied, where measurements and analysis lead to identification of two methodological orientations: micro- and macro-orientation. Based on research data conclusions are made about the profile of the students' interests for practicing the social work profession in particular areas and settings. Presented analysis concludes that social work education prepares professionals with profiles relevant to the needs of social work practice.

14. Механджийска, Г. (2020)

Методически ориентации на социалните работници според предпочитания начин на практикуване. – *Управление и образование*, 16 (4), 139–143. ISSN - 1312-6121, COBISS.BG-ID – 1122054372, НАЦИД: НРС ID – 2120 (EBSCO; Google Scholar).

Резюме:

Статията представя резултати от проучване относно предпочитанията на социалните работници (n = 256) към различни равнища на практикуване на професията. Използван е концептуален модел, който обяснява и поддържа категориите пряка и непряка социална работа. По този начин измерванията и анализът водят до установяване на количественото измерение на две методически ориентации на участниците в изследването: микро- и макро-практическа ориентация. Според резултатите от проучването са направени някои обобщения и заключения относно предпочитанията на професионалистите към определен тип практика. Анализът също така води до заключение за съответствието между измерените методически ориентации и нуждите на реалната практика.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. METHODOLOGICAL ORIENTATIONS OF SOCIAL WORKERS ACCORDING TO PREFERENCES FOR DIFFERENT LEVELS OF PRACTICING. The article presents results of a survey on preferences of social workers (n=256) for different levels of practicing the profession. A

conceptual model which explains and supports categories of direct and indirect social work was used. This way the measurements and the analysis lead to an establishment of a quantitative appearance of two methodological orientations of the survey participants: micro- and macro-practical orientation. According to the results of the survey some summarizing and conclusions about the preferences of the professionals for a definite type of practicing were made. The analysis leads also to a conclusion about the accordance between estimated methodological orientation and the needs of a real practice.

15. Механджийска, Г. (2020)

Образованието по социална работа и митовите за старостта. В: Образование и изкуства: традиции и перспективи ФНОИ, С.: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. с.120-126. ISBN - 978-954-07-5061-3

Резюме:

Темата се интерпретира във връзка с ориентирането на образованието по социална работа към професионализма в социалните услуги и подпомагането на хора в напреднала и старческа възраст. Изследвани са нагласи на студенти по социална работа към стареенето и старостта. Измерени са степените на съгласие на участниците в изследването с някои от популярните митове за старостта, както и корелации с интереса им към професионална реализация в геронтологичната сфера. Получените резултати показват две тенденции в начина, по който студентите се отнасят към митовите за старостта. Изводите са допълнени с насоки към подготовката на социални работници. Посочват се методи и подходи, които биха способствали за формирането и поддържането на професионално целесъобразни нагласи и възгледи на бъдещите социални работници по отношение на възрастните потребители.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. THE SOCIAL WORK EDUCATION AND MYTHS ABOUT OLD AGE. The issue interpretation is related to orientations of social work education toward the professionalism in social services provision and the support of elderly people. The study reviews the attitudes of social work students toward aging and old age. The degrees of accordance with some of the popular myths about old age are measured amongst the survey participants, as well the correlations with their interest in professional realization in the gerontological social work. The results show two different tendencies in the way students reflect on myths about old age. The conclusions are enriched with some guidelines for the professional training of social workers. Some methods and approaches for growing and maintaining appropriate professional attitudes and conceptions for the prospective social workers regarding elderly social service users are outlined too.

16. Mehandzhiyska, G. (2020)

Metody pracy socjalnej – możliwości wsparcia i zmian [Social work methods – possibilities for support and change]. In: Idee w edukacji XXI wieku [Ideas in the education of the 21st century], Redakcja naukowa Dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn, University of Natural Sciences and Humanities, Siedlce (Poland): Wydawnictwo IKRiBL, p. 203-211. ISBN 978-83-66597-01-3

Abstrakt:

Artykuł rozważa możliwości metod pracy socjalnej, zapewniania wsparcia i wywołania zmiany na poziomie osobowości, a dzięki temu także i w zakresie jej wzajemnych stosunków w społeczeństwie. Omówione są istota, właściwości i klasyfikacja metod w kontekście codziennych działalności pracownika socjalnego. Wywnioskowano, iż metody pracy socjalnej zmierzają jednocześnie do wsparcia i zmiany - stabilizują one klienta, wzmacniając jego siły i zdolności do radzenia sobie, do zmiany, adaptacji i rozwoju.

Резюме:

Механджийска, Г. МЕТОДИТЕ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА - ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА И ПРОМЯНА. Статията коментира възможностите на методите на социалната работа да

дават подкрепа и да катализират промяна на нивото на отделната личност, а оттам и във взаимовръзките ѝ в социума. Разгледани са същността, особеностите и класификацията на методите в контекста на дейностите, които извършва социалният работник. Стига се до извода, че методите на социалната работа служат едновременно за подкрепа и промяна. Те стабилизират клиента, укрепват силите и способностите му да се справя, променя, адаптира и развива.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. SOCIAL WORK METHODS – POSSIBILITIES FOR SUPPORT AND CHANGE. The article discusses the possibilities of methods of social work to provide support and to catalyze change on individual level and in regard of client's interrelations within the society. The nature, characteristics and classification of social work methods are discussed in the context of social worker's everyday activities. The conclusion is drawn that social work methods are both supporting and catalyzing change – they stabilize the client, strengthening his abilities to cope, change, adapt and develop.

17. Механджийска, Г. (2020)

Ролята на преводача в социалната работа с бежанци и мигранти – методическа и психосоциална перспектива. В: Лингводидактически ракурси. Сборник. Съставители: Д. Веселинов, М. Йорданова, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 305–314. ISBN - 978- 954-07-4982-2

Резюме:

Статията представя някои специфични методически и психосоциални измерения на дейността на преводача в работата с бежанци и мигранти. По-конкретно се разглеждат методическите изисквания към воденето на интервю с преводач при регистрирането на чужденци, търсещи убежище, и оценяването на психосоциалните и интеграционните им потребности. Преводачът и преводът в практиката с бежанци и мигранти се коментират и в перспективата на социокултурната близост и различието. Анализират се ефектите от свързването на превода не само с думите, а и с човека и на тази основа са поставени отделни проблеми, съпътстващи дейността на преводачите в социалната работа с лица, търсещи убежище, бежанци и мигранти, като например – границите в отношенията, съпреживяването, емоционалното натоварване.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. ROLE OF THE TRANSLATOR IN SOCIAL WORK WITH REFUGEES AND MIGRANTS – METHODOLOGICAL AND PSYCHOSOCIAL PERSPECTIVE. In: Linguo-didactic recourses. The article presents some specific methodical and psychosocial dimensions of the translator's activity in works with refugees and migrants. Specifically there are reviewed methodological requirements towards leading an interview with a translator in the course of registration of foreigners, seeking refuge, and assessment of their psychosocial and integrational needs. Translator and translation in practice with refugees and migrants are commented also in the perspective of sociocultural proximity and difference. Analysed are the effects of connecting the translation not only with words, but also with the person, and on this basis are put several issues, accompanying translators' activities in social work with persons seeking refuge, refugees, and migrants, for example – limits in relations, empathy, emotional load.

18. Механджийска, Г. (2019)

Социална адаптация и независим живот – връзка и оценяване в геронтологичната социална работа. – *Управление и образование*, 15 (4), 99–103. ISSN - 1312-6121, COBISS.BG-ID - 1122054372; НАЦИД: НРС ID – 2120, (EBSCO; Google Scholar)

Резюме:

В статията е представено изследване на връзките между нивото на социално приспособяване и функциониране от една страна и от друга – възможностите за водене

на самостоятелен и независим живот при хора в напреднала и старческа възраст. Измерват се и корелации на социалната адаптация с компоненти на биопсихосоциалния статус. Изследването установява положителна корелация между социалната адаптация и показателите за независим живот - свобода и удовлетвореност, възможности за самостоятелен избор и вземане на решения, организиране на ежедневието според собствените желания и управление на личния живот. Според резултатите адаптацията е свързана обратнопропорционално с възрастта, влошаването на здравословното състояние, депресията и самотата. Формулирани са заключения, относими към методиката и практика на геронтологичната социална работа, към оценяването на потребностите на клиентите и предоставянето на социални услуги.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. SOCIAL ADAPTATION AND INDEPENDENT LIVING – RELATIONSHIP AND ASSESSMENT IN GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK. The article presents a study of the relationships between the level of social adaptation and functioning of older people on one hand and their opportunities for independent living on the other hand. Correlations between the social adaptation and some components of the biopsychosocial status are also measured. There is a positive correlation between the social adaptation and the indicators of independent living - freedom and independence satisfaction, possibilities for autonomous decision-making, making choices, organizing everyday life according to their wishes and managing their private life. According to the results, adaptation is inversely related to age, deterioration of health condition, depression and loneliness. The conclusions of the research are relevant to the methodology and practice of gerontological social work and, in particular, to the assessment of clients needs and the provision of social services.

19. Механджийска, Г. (2019)

Новите технологии и методите на геронтологичната социална работа. В: Възрастни хора и нови технологии. Съст. И. Нейков и М. Мизов. Под ред. на М. Мизов. София: Авангард Прима, с.122-136. ISBN - 978-619-239-172-0, COBISS.BG-ID – 1290715364

Резюме:

Статията разглежда влиянието на новите технологии върху методите на геронтологичната социална работа. Обсъдени са приложението на съвременните технологии в методиката на грижите, дистанционните услуги и програмите за трудова и развлекателна терапия. Представено е емпирично изследване на нивото на технологизиране на интересите и дейностите в свободното време на възрастни хора - потребители на социални услуги. Корелационният анализ обхваща променливите възраст, образование, пол, здраве, когнитивен и материален статус, социална любознателност, интелектуални интереси. Резултатите могат да бъдат използвани за разработване на методи за подпомагане на дейностите по интереси и практикуване на хоби при възрастни хора - потребители на социални услуги.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. NEW TECHNOLOGIES AND METHODS OF GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK. The article reviews the influence of the new technologies over the methods of gerontological social work. The application of contemporary technology in the methodology of assistive care, distance care and the programs for occupational and recreational therapy are discussed. An empirical research on the level of technologization of interests and the activities in the spare time of older adults - users of social services. The correlation analysis also covers the variables age, education, sex, health, cognitive and material status, social inquisitiveness, intellectual interest. The results can be used for development of methods for support of the activities of interests and hobbies in older adults - users of social services.

20. Mehandzhiyska, G. (2018)

Psychosocial occupational therapy within the sphere of the interventions, applied in clinical social work. – *Studia Humanitatis*. 4, 2018. – www.st-hum.ru. ISSN - 2308-8079, COBISS.SI-ID - 526736153 OCLC Number – 1005771698, eLIBRARY ID – 36793092, (Index Copernicus; SCIENCE INDEX-РИНЦ; Google Scholar, WorldCat)

Резюме:

Механджийска, Г. ПСИХОСОЦИАЛНА ТРУДОВА ТЕРАПИЯ В СФЕРАТА НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ, ПРИЛАГАНИ В КЛИНИЧНАТА СОЦИАЛНА РАБОТА. Статията представя коментари и аргументи в полза на възможността за използване на трудова терапия за психосоциални цели при различни категории клиенти в клиничната социална работа. Обсъждат се възможни психосоциални ефекти и тяхното постигане чрез включване на физическа, умствена и социална активност в програмите за трудова терапия. Анализът също така разглежда значението на емоционалния опит и груповата работа за реализиране на психосоциална подкрепа. Той защитава позицията за необходимото сътрудничество между клиничните социални работници и трудовите терапевти при изготвянето на интегрираната оценка на нуждите и планирането на интервенции в социални услуги от клиничен тип.

Abstract:

The possibilities for occupational therapy to be applied for psychosocial purposes with various categories of clients in clinical social work are commented upon and backed with arguments in the article. The possible psychosocial effects are being discussed, as well as their achievement through inclusion in the occupational therapy programmes of activities that are physical, psychic and social in nature. The analysis also concerns the meaning of the experiences and of group work for the achievement of psychosocial effects. The stand is defended on the necessary cooperation between clinical social workers and occupational therapists regarding the complex assessment of the needs and planning of the interventions in the field of the social services of the clinical type.

21. Механджийска, Г. (2017)

Социалната подкрепа в личностно-центрираната социална работа. В: Пътища на професионализма в социалната работа. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. ISBN - 978-954-07-4363-9 COBISS.BG-ID – 1285386212

Резюме:

В статията се дискутира тезата, че социалната подкрепа има свойството да усилва не само материалните и социалните, а и личностните ресурси на клиентите в социалната работа. Уточнени са някои основни функции на социалната подкрепа в личностно-центрираната социална работа. Коментират се проблемите за автономното и зависимото търсене на помощ, както и предоставянето на подкрепа от страна на близките.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. SOCIAL SUPPORT IN PERSON-CENTERED SOCIAL WORK. This paper reviews the thesis that social support has the capacity to intensify not only the material and social resources, but also the personal resources of the clients in the social work. Some basic functions of the social support in person-centered social work are specified. The issues of autonomous and dependent help-seeking behavior and the provision of support from close relatives are considered as well.

22. Механджийска, Г. (2017)

Как помага клиничната социална работа: области и методи за интервенция. – *Социална работа*, 2, 2017, pp 1-26., ISSN - 1314-9644, НАЦИД: НРС ID – 1052, (SSRN; Google Scholar)

Резюме:

В статията авторът изяснява същността на клиничната социална работа, областите, в които тя помага, и начините, по които прави това. Анализът разглежда съдържателно и

критериално характера на „клиничното“ по отношение на начините на помагане и на специфичния тип състояния, проблеми и потребности, по които интервенира клиничната социална работа. На тази основа са уточнени нейни по-конкретни полета. Поставен е акцент върху методите за биопсихосоциална интервенция като представителни за методическия ресурс на клиничната социална работа.

Abstract:

Ginka Mehandzhiyska, G. HOW DOES CLINICAL SOCIAL WORK HELP: FIELDS AND METHODS OF INTERVENTION. In the paper the author clarifies the nature of clinical social work, the fields, in which it helps, and the ways in which it does that. The analysis considers in a meaningful and criterion manner the character of “the clinical” in respect to the ways of providing help and the specific type of conditions problems and needs, in which clinical social work intervenes. On this basis some of its more concrete fields are specified. Emphasis is placed on the methods for biopsychosocial intervention as being particularly representative of the methodological resource of clinical social work.

23. Механджийска, Г., Р. Симеонова, В. Боянова, Т. Милушева (2017)

Модел на теренна практика в обучението по социална работа. - *Социална работа*, 1, 2017, pp 18-44, ISSN - 1314-9644 , **НАЦИД: НРС ID – 1052**, (SSRN; Google Scholar)

Резюме:

В статията е развит и обоснован концептуален и приложен модел на теренна практика като част от университетската подготовка на бакалаври по социална работа. Главен акцент е поставен върху програмния модел на практическото обучение. В него се открояват цели и съдържателни компоненти. Защишава се ролята на интегративния семинар и супервизията като форми за подкрепа на учебния напредък на студентите. Представена е и дейностна операционализация на включването на студентите в пряка работа с клиенти с разнороден статус и потребности.

Abstract:

Mehandzhiyska G. et al. MODEL OF FIELD PRACTICUM IN SOCIAL WORK EDUCATION. The article presents a conceptual and applied model for field practicum and syllabus as part of social work bachelor program at Sofia University “St. Kliment Ohridski”. The model consist the goals and curriculum of the field education. The reflective seminar and supervision are argued as crucial forms for supporting students’ learning progress. Operationalization of students’ activities for direct work with service users with different status and needs is discussed.

24. Механджийска, Г. (2017)

Психосоциални аспекти на трудовата и рекреационната терапия при хора от третата възраст. – В: За достоен живот на хората от третата възраст. Фондация Човещина, С., с. 269-280., ISBN - 978-619-160-774-7, **COBISS.BG-ID - 1283739364**

Резюме:

В статията се разглеждат същността и приложенията на трудовата и рекреационната терапия. Изясняват се възможностите на тези методи да въздействат върху психосоциалното функциониране и статус на възрастните хора, върху поддържането на физическо и психично здраве, върху удовлетвореността им от себеизявите, социалната активност и намирането на смисъл, стойност и удоволствие в живота. Включен към изложението е и модел за съставяне на трудотерапевтичен план.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. PSYCHOSOCIAL ASPECT OF OCCUPATIONAL AND RECREATIONAL THERAPY AMONGST PEOPLE IN THE THIRD AGE. The article reviews the essence and the applications of occupational and recreational therapy. It is clarified how the potential of these methods can affect the social functioning and the status of elderly people, the maintenance of physical and mental health,

their satisfaction on self-expression, social activity and finding a meaning of life, value and personal fulfillment. The article also contains a model for construction of an occupational therapy plan.

25. Механджийска, Г. (2016)

Мониторинг в социалната работа по случай. – *Социално-икономически анализи*, 2, с. 140-146. ISSN - 2367-9379. COBISS.BG-ID – 1284337892, НАЦИД: НРС ID – 1222, (Central and Eastern European Online Library - CEEOL).

Резюме:

Статията представя мониторинга на случаите като съществен компонент от практическата социална работа. Анализирани са въпроси относно предмета, критериите и методите за мониторинг в рамките на управлението на случаите в процеса на социална работа. Поддържа се идеята за ключовата роля на мониторинга като текущо наблюдение и проследяване на развитието на случаите. По този начин, съобразно наблюдаваните трудности и препятствия, могат да се предприемат подходящи мерки, да се актуализират индивидуалните планове, параметрите на предоставяните социални услуги и методите на работа. В анализа е обърнато внимание на участието на клиента в дейността по мониторинг - потребителят на социални услуги трябва да има възможност да изрази и сподели своите предпочитания, опит и степен на удовлетворение. По този начин клиентът ориентира социалния работник и обслужващия екип в адекватността на подкрепата и грижите спрямо индивидуалните му потребности.

Abstract:

Mehandzhyska, G. MONITORING IN SOCIAL CASE WORK. The article presents the case monitoring as substantial component in the practice of social work. Matters about the subject, criteria and methods for monitoring within the case-management during social work have been analyzed. The supported notion is that monitoring, as current observance and tracing the development of the case, has a key role. Thus, according to the observed hardships and obstacles, appropriate measures may be taken, and the individual plans, the social services parameters and methods of work may be actualized. In the analysis, attention has been paid to the client participation in the monitoring activity – the user of social services must have the opportunity to express and share his preferences, experiences and degree of satisfaction. Thus the client will navigate the social worker and the servicing team in the adequacy of the support and care in relation to his needs.

26. Механджийска, Г. (2016)

Култура на успешно стареене – формиране на активни възрастни през интегрирането на геронтологично и педагогическо познание. В: Предизвикателства пред съвременното възпитание. Под ред. на Е. Рангелова, Г. Петров, В. Боянова, В. Господинов. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., с. 460-469. ISBN - 978-954-07-4201-4, COBISS.BG-ID – 1278423524.

Резюме:

В доклада се поддържа тезата, че изграждането на лична култура на успешно стареене трябва да започва и да протича още през по-ранната част от човешкия живот. В хода на житейския път на индивида, включително в детството, юношеството и младостта, тази култура може целенасочено и съзнателно да се развива. По този начин младият човек ще познава, разбира и цени спецификите и стойностите на старостта. И вече като възрастен, той ще има подготовка и способности да посрещне предизвикателствата на стареенето и ще притежава необходимите умения да премине през периода на старостта активно, удовлетворително и продуктивно. Върху такава концепция са формулирани и основни съдържателни аспекти на формирането на специфичен тип възпитаност и култура по въпросите на стареенето и старостта.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. CULTURE OF SUCCESSFUL AGEING – FORMATION OF ACTIVE ADULTS THROUGH THE INTEGRATION OF GERONTOLOGICAL AND PEDAGOGICAL KNOWLEDGE. It is maintained in the report that the building of a personal culture of successful ageing must begin and take place as far back as the earlier part of a person's life. In the course of the individual's path of life, including during the periods of childhood, adolescence and youth, this culture can be purposefully and conscientiously developed. In this way the young person will know, understand and appreciate the specificities and values of the old age. And as an already adult person he will be prepared to and have the abilities to meet the challenges of ageing, and possess the skills, necessary for passing actively, with satisfaction and productively through the period of old age. Basic substantive aspects of the formation of a specific type of education and culture for the issues of ageing and old age are also formulated on the grounds of such a concept.

27. Механджийска, Г. (2015)

Самота и удовлетвореност от живота при лица в напреднала и старческа възраст – потребители на социални услуги. – *Социална работа*, 1, с. 29-47, <http://www.swjournal-bg.com/article.php?id=34>. ISSN 1314-9644, **НАЦИД: НРС ID – 1052**, (SSRN; Google Scholar)

Резюме:

Изследването обобщава оценки на степента на преживяване на самота и удовлетвореността от качеството на живота в извадка от индивидуални случаи на лица в напреднала и старческа възраст – потребители на социални услуги. Анализът показва значителна обратнопропорционална взаимовръзка между самотата и свързаните с удовлетвореността променливи. Изследването стига до заключението, че в геронтологичната социална работа са по-значими интервенциите за подкрепа на качеството на контактите и задълбочаването на близостта във връзките, отколкото дейностите за тяхното разширяване, разнообразяване и нарастване в количествен аспект. Използваните изследователски инструменти могат да бъдат приложени в практическата социална работа за изготвяне на диференцирана оценка на степента на удовлетвореността по области на живота и социалното функциониране. По този начин в индивидуалните оценки става възможно да се разграничат зоните на стабилност и удовлетвореност от тези, в които има незадоволеност на нуждите, дефицит и дисфункция.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. LONELINESS AND LIFE SATISFACTION IN OLDER ADULTS – USERS OF SOCIAL SERVICES. The research summarizes estimation of the experience rate of loneliness and life satisfaction in a sample of individual cases of older adults – users of social services. The empirical analysis shows significant negative correlation between loneliness and satisfaction variables. It can be concluded that interventions for supporting the quality of personal contacts and profound intimacy are much more essential in the gerontological social work from those interventions that focus on expanding, diversifying and growth of relationships in a quantitative aspect. The utilized research tools can be applied in practical social work for differential assessment of the rate of life satisfaction and social functioning. This way in the individual assessment it is possible to be distinguished areas of stability and satisfaction from those with unsatisfied needs, deficiency and dysfunctioning.

28. Mehandzhiyska, G. (2015)

Klinická supervize v gerontologické sociální práci: reflexe praxe v Bulharsku. – *Sociální práce/Sociální práca* [Czech and Slovak Social Work], 4, 47–57. ISSN - 1213-6204 (Print), ISSN - 1805-885X (On-line), **COBISS.SI-ID – 4272485**, **National Library of the Czech Republic, Sist. no – 003026527**, (EBSCOhost SocINDEX).

Abstrakt:

V článku jsou sděleny a analyzovány zkušenosti z aktuálního obrazu klinické supervize v gerontologické sociální práci v Bulharsku a její reflexe. Po stručném teoretickém přehledu je komentována klinická kompetence gerontologických sociálních pracovníků a potíže v jejich praxi. V této souvislosti je interpretována specifická podpora, kterou poskytují určité formy a přístupy supervize. Analýza je ilustrována příklady ze supervizních sezení sociálních pracovníků. Podle autorčiných závěrů jsou odborná identita sociálních pracovníků a rozporuplný praktický statut multidisciplinarity těmi hlavními aktuálními problémy, před kterými stojí supervizoři v gerontologické sociální práci v Bulharsku.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. CLINICAL SUPERVISION IN GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK: REFLECTIONS ON THE PRACTICE IN BULGARIA. The article analyzes practical experience and reflections on the current situation of clinical supervision in the gerontological social work in Bulgaria. After a brief theoretical review core clinical competencies and main difficulties in the social workers' practice are commented. The specific support, which certain forms and approaches for supervision provide, is also interpreted in this context. The analysis is illustrated with examples from supervision sessions of social workers. According the conclusions of the author, social workers' professional identity and the controversial status of multidisciplinary are the most topical and significant problems, which supervisors face in gerontological social work in Bulgaria.

Резюме:

Механджийска, Г. КЛИНИЧНА СУПЕРВИЗИЯ В ГЕРОНТОЛОГИЧНАТА СОЦИАЛНА РАБОТА: РЕФЛЕКСИЯ ВЪРХУ ПРАКТИКАТА В БЪЛГАРИЯ. В статията се анализира практически опит и рефлексии върху актуалното състояние на клиничната супервизия в геронтологичната социална работа в България. След кратък теоретичен преглед се коментират основните клинични компетентности и трудностите в практиката на социалните работници. В тази връзка се тълкува и конкретната подкрепа, която предоставят отделни форми и подходи за супервизия. Анализът е илюстриран с примери от сесии за супервизия на социални работници. Според заключенията на автора, професионалната идентичност на социалните работници и противоречивият статут на мултидисциплинарността са най-актуалните и значими проблеми, пред които се изправят супервизорите в геронтологичната социална работа в България.

29. Mehandzhiyska, G. (2015)

Clients needs in gerontological social work. In: Edukacja inkluzyjna. Konteksty indywidualistyczne, wspolnotowe i transpersonalne. Czesc 1. Siedlce, p. 209-217 [II Międzynarodowy Kongres Inkluzji Społecznej w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym]. ISBN - 978-83-7051-758-8, National Library of Poland, Biblioteka Narodowa, NUKAT, Union Catalog of Polish Research Libraries - xx003467026.

Abstract:

The following article examines some basic issues of the social work oriented toward human needs. The existing classifications of needs which are applicable in the gerontological social work are also commented. Those needs of older adults which are most often focus of assessment and interventions in the gerontological practice are specified.

Резюме:

Представената статия разглежда някои основни въпроси на ориентирането на социалната работа към човешките потребности. Коментират се съществуващите класификации на потребностите, приложими в геронтологичната социална работа. Уточняват се нуждите на хората в напреднала и старческа възраст, които най-често са на фокус при изготвянето на оценки и интервенциите в геронтологичната практика.

30. Механджийска, Г. (2015)

Метод автобиографических групп в геронтологической социальной работе. – В: XIII Международная научно-практическая конференция «Психолого-социальная работа в современном обществе: проблемы и решения», Санкт-Петербургский государственный институт психологии и социальной работы, 23 и 24 апреля с. 333-334. ISBN - 978-598238-055-5. National Library of Russia - RU\NLR\BIBL_A\011897303

Резюме:

В геронтологичната социална работа темата за миналото и житейския път присъства в интервенциите по проблемите и потребностите на клиентите. Автобиографичните спомени и разкази имат място в различни методи и техники, прилагани в социалната работа. В доклада е представена методиката на водене на автобиографични групи в геронтологичната социална работа. Показва се как значението на миналото може да бъде използвано в работата с възрастни хора за постигане на удовлетвореност днес.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. THE METHOD OF AUTOBIOGRAPHICAL GROUPS IN GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK. In the gerontological social work the topic of the past and the life path is present in the interventions on problems and needs of the client. Autobiographical memories and stories have a place in different methods and techniques that are applied in social work. The report presents the methodology of leading autobiographical groups in gerontological social work. It's shown how in the working process with elderly people the meaning of the past can be used to achieve satisfaction today.

31. Механджийска, Г. (2015)

Психосоциални аспекти на удовлетвореността от здравия статус при хора в напреднала и старческа възраст. – В: Социална психология на здравето и съвременни информационни технологии: Сборник научных статей I международной научно-практической конференции, Брест, 14-15 апреля 2015 г.: в 2 ч./ БрГУ имени А.С. Пушкина; под общ. ред. Е.И. Медведской. – Брест: БрГУ. – Ч.2. с. 44–51. ISBN - 978-985-555-533-0

Анотация:

В статията е представено изследване на корелационни зависимости между удовлетвореността от здравия статус при хора в напреднала и старческа възраст и набором психосоциални променливи - депресия, самота, социална активност, социална адаптация. Резултатите показват как е необходимо да се фокусират и реализират интервенциите, за да бъдат постигнати ефектите от психосоциалната подкрепа.

Резюме:

Механджийска, Г. ПСИХОСОЦИАЛНИ АСПЕКТИ НА УДОВЛЕТВОРЕНОСТА ОТ ЗДРАВНИЯ СТАТУС ПРИ ХОРА В НАПРЕДНАЛА И СТАРЧЕСКА ВЪЗРАСТ. В статията е представено изследване на корелационни зависимости между състоянието на здравето при потребители на социални услуги в напреднала и старческа възраст и набор от психосоциални променливи – депресия, самота, социална активност, социална адаптация. Резултатите показват как е необходимо да се фокусират и реализират интервенциите, за да бъдат постигнати ефектите от психосоциалната подкрепа.

Abstract:

Mehandzhiyska, G.A. PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF HEALTH SATISFACTION IN OLDER ADULTS. The article presents a correlational research of the relations between the health satisfactions of older adults - users of social services and a bunch of psychosocial variables: depression, loneliness, social activity, social adaptation. The results show how the interventions need to be focused and realized, in order to have effect of psychosocial support.

32. Механджийска, Г. (2014)

Индивидуалните планове в геронтологичната социална работа. – *Социална работа*, 1, с. 24–47, <http://www.swjournal-bg.com/article.php?id=23>. ISSN - 1314-9644, НАЦИД: НРС ID – 1052, (SSRN; Google Scholar)

Резюме:

Статията разглежда основните подходи при изготвяне на индивидуални планове за социална работа с хора в напреднала и старческа възраст. Целите и областите на планирането са разгледани в перспективата на разбиранията за успешно стареене, качество на живота и субективно благополучие. Предложен е комплексен модел на индивидуален план, който да отговаря на нуждите на практикуващите социални работници. Планът е структуриран в подходяща за използване форма и предполага баланс между грижи, подкрепа и собствена активност и автономия на клиента.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. INDIVIDUAL CARE PLANS IN GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK. This article reviews basic approaches to individual plan design for social work with older people. Objectives and areas of planning are discussed in the perspective of understanding of successful aging, quality of life and subjective well-being. A complex model of an individual plan is proposed that meets corresponds the social workers needs in the practice. The plan is structured in a usable form and implies a balance between care, support and own activity and autonomy of the client.

33. Механджийска, Г. (2014)

Договарянето с клиентите в социалната работа. – В: Сб. Юбилейна международна научна конференция. «50 години ВТУ «Св. Св. Кирил и Методий», Секция Стопански факултет. В.Т., с. 292-298. ISBN - 978-954-524-970-9 COBISS.BG-ID – 1273298916

Резюме:

Докладът представя ролята на договарянето в процеса на социалната работа, неговите функции, предмет и разновидности. В методически аспект са разгледани стъпките при договаряне с клиентите и принципите, които трябва да спазва социалният работник. Коментират се и някои трудности при договаряне – например съпротиви на клиента или обективни ограничения.

Abstract:

This report discusses the role of contracting in the process of social work, its functions, subject and varieties. In methodological aspects are presented the steps in contracting process with the client and principles which the social worker needs to follow. Some difficulties in contracting are discussed – for example the client resistance or objective constraints.

34. Механджийска, Г. (2013)

Социална работа по случай – реконцептуализация на традиционните разбираня в съвременна приложна перспектива. – *Социална работа*, 1, с. 4-29. – <http://www.swjournal-bg.com/article.php?id=5>. ISSN 1314-9644, НАЦИД: НРС ID – 1052, (SSRN; Google Scholar)

Резюме:

В статията се разглеждат първо традиционните разбираня за спецификата и особеностите на социалната работа по индивидуален случай, след което анализът се прехвърля към някои актуални за съвременната практика на социалното подпомагане и социалните услуги въпроси. Така методът е коментиран в контекста на проблемите за микро- и макропрактическите взаимодействия; „case management“ практиката; субкултурата на бедността; значението на ресурсите; необходимостта от развитие на личността и поведението; ролята на отношенията в помагачия процес.

Abstract:

Mehandzijska, G. SOCIAL CASEWORK – RECONCEPTUALIZATION OF TRADITIONAL UNDERSTANDING IN A CONTEMPORARY APPLIED PERSPECTIVE. The paper reviews the traditional understanding of specifics and characteristics of the casework method and some critical issues of the contemporary social work practice. Thus the social casework is commented in the context of interactions on micro- and macro level, case management

practice, the subculture of poverty, the importance of the resources, the necessity of developing the personality and behavior, the importance of the relations in the helping process.

35. Механджийска, Г. (2013)

Подходи и интервенции в социалната работа със семейства. – В: Детето във фокуса на педагогическото взаимодействие и социалната работа. С. с. 627-638. **ISBN** - 978-954-07-3522-1, **COBISS.BG-ID** - 1262691812

Резюме:

В доклада се обсъждат въпросите за практическите подходи в социалната работа, които могат адекватно и продуктивно да отговорят на актуалните трансформации в статуса, бита и взаимоотношенията в съвременното семейство. Изложението се спира на възможностите на мултидисциплинарността, комплексния подход и комплексния тип планиране в ръководенето на социалната работа по случай, които осигуряват съгласуваността на индивидуалното и фамилното равнище на интервенциите. Чрез пример се подкрепя използването на специализирани програми при работа със семейството на индивидуален клиент. Коментира се какви трябва да бъдат днес стратегическите приоритети и ценности в социалната политика по отношение на семействата.

Abstract:

The paper discusses issues of practical approaches in the social work process, which can adequately and productively give answers to contemporary transformations of status, lifestyle and relationships in modern family. The emphasis is put on possibilities of multidisciplinary, integrated approach and complex type of planning in case management that can ensure consistency of individual and family level interventions. Through a specific example implementation of specialized programs for social work with individual client's family is supported. The focus of the discussions is put on what strategic priorities and values in social policy regarding families should be.

36. Механджийска, Г. (2013)

Проблеми на социалната работа и научна лексика във френскоезична електронна периодика. В: Сборник от Юбилейна научна конференция по случай 50-годишнината на ДЕО-ИЧС «50 години врата към образованието и прозорец към света», С., с. 632-639. **ISBN** - 978-954-07-3610-5, **COBISS.BG-ID** – 1264556004.

Резюме:

В изложението са подбрани, представени и коментирани примери на френскоезична научна електронна периодика. Те позволяват обобщение на най-важните функции, предназначение, възможности на специализираната електронна научна периодика в областта на социалната работа и на науките, служещи най-пряко като нейна мултидисциплинарна научна основа. Подбраните примери са представени и коментирани с оглед очертаване на такива моменти в структурно, съдържателно и комуникационно отношение, които да показват оригиналното, работещото и ефикасното в пътя за популяризирането на научна информация и практически постижения и новости. Прегледът стига до заключения за условията за постигане на качество, непротиворечивост и еднозначност по отношение на използваната и популяризирана широко чрез електронните публикации научна лексика. Обобщени са и ползите от създаването на електронни научни периодични издания за теорията и практиката на социалната работа.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. PROBLEMS OF THE SOCIAL WORK AND SCIENTIFIC TERMINOLOGY IN FRENCH-LANGUAGE ELECTRONIC PERIODICALS. In the exposition there are selected,

presented and discussed examples from French language electronic periodicals. They give opportunity for summary of the most important functions, purpose, abilities of the specialized electronic scientific periodicals in the field of social work and sciences, serving most directly as its multidisciplinary scientific basis. The selected examples are presented and discussed with the purpose of drawing such moments in terms of structure, contents, and communication, which would show the original, working and effective in the way to popularization of scientific information and practical achievements and innovations. The review draws conclusions on the conditions for achieving quality, non-contradiction and unambiguity in respect to the used and widely popularized via electronic publications scientific terminology. Summarised are also the benefits of creating electronic scientific periodicals for the theory and practice of social work.

37. Механджийска, Г. (2013)

Интеграция геронтологического знания в социальной работе. –В: "Образование – наука – общество: проблемы и перспективы взаимодействия", Материалы Международной научно-практической конференции. Жетысуский государственный университет, Талдыкорган, Казахстан, с. 306-310.

ISBN - 978-601-216-214-1

Резюме:

Механджийска, Г. ИНТЕГРАЦИЯ НА GERONTOLOGICHO ПОЗНАНИЕ В СОЦИАЛНАТА РАБОТА. Докладът развива няколко идеи и тези, свързани с приложението на геронтологичното познание в социалната работа. Една от тях се отнася до интегралността и синтеза и на геронтологията като интердисциплинарна научна област, изучаваща процесите на стареене, проблемите и особеностите на старостта. Докладът се спира и на връзката на социалната работа със социалната и приложната геронтология. Дефинирани са професионалният периметър на геронтологичната социална работа и компетентностите на социалните работници за работа с хора в напреднала и старческа възраст. Направено е и кратко представяне на програма за обучение на студенти по геронтологична социална работа.

Abstract:

Mehandzhiyska, G. INTEGRATION OF GERONTOLOGICAL KNOWLEDGE IN SOCIAL WORK. The report develops several ideas and theses that are related to the application of the gerontological knowledge in social work. One of them is related to the integrity and synthesis of gerontology as an interdisciplinary scientific field that is studying the processes of aging, the problems and peculiarities of old age. The report also focuses on the connection between social work and social and applied gerontology. The professional perimeter of gerontological social work and the competencies of social workers for working with the elderly are defined. A short presentation of a program for training students in gerontological social work was also made.

38. Механджийска, Г. (2012)

Модел на образование и супервизия в сферата на геронтологичната социална работа. – *Образование*, 2, с. 3-11. ISSN - 0861475X, COBISS.BG-ID – 1119657700.

Резюме:

Статията съдържа преглед на модели за профилирано геронтологично обучение и специализирани учебни предмети за работа с хора от третата възраст в бакалавърски и магистърски университетски програми. Развитието на компетентност по геронтологична социална работа се интерпретира от позициите на компетентността, ценностно-ориентирания и рефлексивния модел на обучение и супервизия. Подчертава се и ролята на практическия опит за формиране на професионални умения.

Abstract:

The article reviews some models for profiled gerontological training and specialized university courses for social work with elderly people on a bachelor and a master level. The competence development in gerontological social work is interpreted on the standpoint of

the competence, value-oriented and reflective model of training and supervision. The role of the practical experience for accumulating professional skills is outlined.

39. [39-A] Mehandzhiyska, G. (2012)

Steps Toward Others: Intervention for Activity and Cohesion in a Group of Older People. In: S. Nikolaeva, M. Carmel, G. Scanlon, eds., *Towards Transformative Education. A multidisciplinary Perspective on Research and Practice in Bulgaria and Ireland*, 1st ed. Gabrovo: Ex-Press, pp. 232–237. ISBN - 978-954-490-352-7, COBISS.BG-ID - 1255473124¹

Abstract:

The study follows the tests and observations on the needs of older people for communication, activity and intimacy in terms of work with groups of occupational and recreational therapy for the older people. Answers to the questions are studied: Is the need of others unconditional? Is the loneliness of the older people is tested, when choosing between the active behaviour of communication and cohesion on the one hand and the inviolability of their own integrity and identity on the other hand?

Giving and receiving support in a group; barriers in front of cohesion and the model "alone together" are researched and analyzed. The role of emotional atmosphere, modelling and readability of the activities are linked with the methodological aspects of structuring and professional leading of groups. Thus, this is one of the ways to expand the conditions for developing activity, intimacy and support in group work with older people. The study is a part of a project of the Sofia University "St. Kliment Ohridski", titled "*Psychosocial support in gerontological social work*" (2010).

[39-B] Механджийска, Г. (2012)

Стъпки към другите: Опит за интервенция върху активността и сближаването в група от възрастни хора. В: К. Мълкахи, С. Николаева, Дж. Скенлън, ред. *Към трансформиращо образование: Мултидисциплинарен поглед към изследванията и практиките в България и Ирландия*. Екс-Прес, с. 203–208. ISBN - 978-954-490-343-5, COBISS.BG-ID - 1247450852

Резюме:

Изследването проследява опити и наблюдения върху потребностите на възрастните хора от общуване, активност и близост в условията на работа в групи за трудова и занимателна терапия в дом за стари хора. Търсят се отговори на въпросите: Безусловна ли е потребността от другите? Изправя ли се пред изпитание самотата на възрастния човек, когато избира между активното поведение на общуване и сближаване от една страна и неприкосновеността на собствената завършеност и идентичност - от друга?

В изследването се анализират още даването и получаването на подкрепа в група; бариерите пред сближаването и моделът „сами заедно“. Ролята на емоционалната атмосфера, моделирането и увлекателността на дейностите се обвързват с методическите аспекти на структурираното и професионалното водене на групите. С това се обосновава и един от пътищата към разширяване на условията за развитие на активност, близост и подкрепа при групова работа с хора от третата възраст. Изследването е проведено по проект на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ *Психосоциална подкрепа в геронтологичната социална работа* (2010).

40. Механджийска, Г. (2012)

Моделиране на компетентност по геронтологична социална работа в процеса на университетското образование. – Във: *Формиране на гражданина и професионалиста в*

¹ Статията в № 39 е публикувана в две отделни издания, съответно на английски [39-A] и на български език [39-B]. Тя представя част от изследване по научен проект. Цялостните резултати са публикувани в студия - публикация №12.

условията на университетското образование. Сборник с научни статии. Книга първа, Том първи. С., с. 204-208. ISBN - 978-954-490-335-0, COBISS.BG-ID - 1248842468

Резюме:

В статията са представени и коментирани концептуалните и съдържателните аспекти на различни модели на компетентност в геронтологичната социална работа – модел на учебни програми, ориентирани към процеса и модел, ориентиран към крайния продукт; модел на знания, умения и ценности, включени в съдържанието на университетските програми. Акцентът е върху ролята на практическия опит и върху необходимостта от рефлексивно ориентиран подход в обучението за работата с хора от „третата възраст“.

Abstarct:

Mehandzhiyska, G. MODELING OF COMPETENCE IN GERONTOLOGICAL SOCIAL WORK IN THE PROCESS OF UNIVERSITY EDUCATION. In the article are presented and commented conceptual and substantive aspects of different models of competence in gerontological social work - process models and product models of the curriculum; model of knowledge, skills and values included in the content of university programs. Emphasis on the role of practical experience and on the need for reflexive oriented training to the work with people from the "third age".

41. Механджийска, Г. (2011)

Трудова и занимателна терапия в геронтологичната практика. – В: Социална работа – обучение и практика. Сборник с доклади от Втора научно-практическа конференция с международно участие по социална работа. С., с. 135-143.

ISBN - 978-954-07-3209-1

Резюме:

Трудовата и занимателната терапия са представени и аргументирани като методи за подкрепа на активността и удовлетвореността от живота при хора в напреднала и старческа възраст. Засегнато е по-конкретно и приложението им в социалната работа от позициите на няколко концептуални и приложни модела – психосоциалният модел, моделите на груповата работа, социалното включване, свободното време, промоцията на здравето. В статията специално се коментират програмите за трудова и занимателна терапия в геронтологичната практика и позицията на социалния работник при тяхното реализиране.

Abstarct:

Mehandzhiyska, G. OCCUPATIONAL AND RECREATIONAL THERAPY IN GERONTOLOGICAL PRACTICE. The occupational and the recreational therapy are presented and explained like methods for a support of the activity and the life-satisfaction amongst middle-old and oldest-old people. An emphasis is put on their application in the social work on the perspective of some conceptual and practical models – the biopsychosocial model, the models of group work, social inclusion, leisure time, promotion of health. In the article the programs for occupational and recreational therapy in the gerontological practice and the social worker`s view in their implementation are notably commented.